

Hietaneilikka

Valtakunnallinen toimintamalli uhanalaisaineiston käyttöön metsätaloudessa

Uhanalaisesiintymätietojen käyttö metsäalalla –
toimintamallin esittelyseminaari 23.11.2010

Terhi Ajosenpää, Tapio
Heidi Kaipiainen-Väre, SYKE

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Toimintamallia valmisteltu neljän vuoden yhteistyönä

- **Tapio ja SYKE vastanneet *Uhanalaisten lajien turvaaminen metsätaloudessa* -hankkeen toteutuksesta**
- **Pilottihankkeet kokeilleet uhanalaisaineiston käyttöä ja siirtoa alueillaan**
 - **MK:t ja ELY:t Keski-Suomessa, Pirkanmaalla ja Lounais-Suomessa**
 - **Yhteistyö alueen metsänomistajien, mhy:ten, puunostajien ja lajiharrastajien kanssa**
- **Tukiryhmä seurannut ja kommentoinut**
 - **Useat eri tahot mukana**
- **Lisäksi hankkeessa on tehty yhteistyötä petolintujen pesäpuutietojen osalta kokoamalla asiantuntijaryhmä**

Toimintamallin sisältö

- 1. Tavoitteet**
 - 2. Organisaatioiden roolit**
 - 3. Aineisto, johon toimintamallia sovelletaan**
 - 4. Menettelytapaohjeet keskeisiin käyttötilanteisiin**
 - 5. Aineiston tilaaminen ja toimitus**
 - 6. Neuvonta ja koulutusmateriaali**
 - 7. Käyttöönotto**
- Kootaan selkeäksi dokumentiksi liitteineen ja julkaistaan nettisivuilla
http://www.metsavastaa.net/uhanalaiset_lajit

1. Tavoitteet

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Tavoitteet

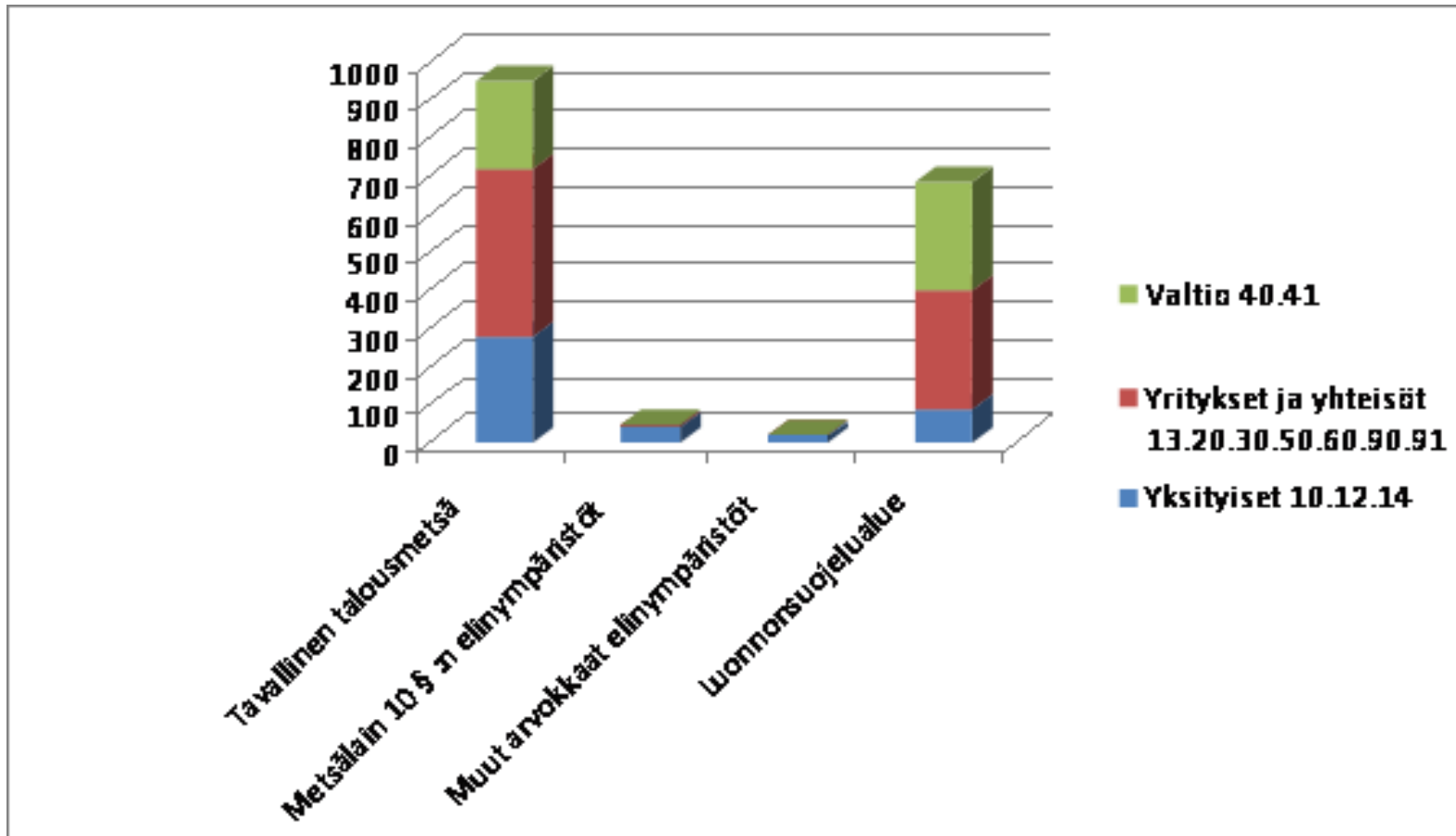
- **Toimintamallin tavoitteena on luoda metsänomistajille, metsätaloudelle ja ympäristöhallinnolle yhteiset pelisäännöt uhanalaisten lajien esiintymätietoaineiston käyttötapoihin ja tiedonsiirtoon.**
- **Toimintamallin käyttöönotto perustuu vapaaehtoisuuteen. Eri tahot päättävät itsenäisesti toimintamallin käyttöönotosta omien tarpeidensa ja tavoitteidensa pohjalta**
- **Toimintamallin kohteena on yhteisesti määritelty lajijoukko ja aineiston poimintaa varten on määritelty tietyt kriteerit. Toimintamalli sisältää ohjeita ja suosituksia aineiston siirtoon ja yhteisiin menettelytapoihin.**

Hyödyt

- **Vastataan uudella konkreettisella toimella METSON tavoitteeseen pysäyttää metsälajien taantumiskehitys sekä parantaa tietojärjestelmien ja -aineistojen yhteensopivuutta.**
- **Yhteinen toimintamalli mahdollistaa lajitiedon hallitun käytön metsätaloudessa ja vahvistaa metsä- ja ympäristöalan välistä yhteistyötä**
- **Metsänomistajat saavat tietoa omalla tilallaan olevista uhanalaisesiintymistä ja niiden turvaamisen keinoista**
- **Monimuotoisuuden suojelun resurssit voidaan kohdentaa entistä tehokkaammin**
 - **Säästöpuuryhmien sijoittelu**
 - **METSON keinojen kohdentaminen**
- **Yleinen tietoisuus lajeista, lajien suojelun tarpeista ja keinoista metsäalalla lisääntyy**

Esimerkki Etelä-Savon uhanalaisaineistosta – esiintymiä on paljon tavallisissa talousmetsissä

2. Organisaatioiden roolit

Ympäristöhallinto

- **SYKE**
 - Uhanalaisaineiston eli Hertta Eliölajitjärjestelmän ylläpito
 - Aineiston tuottaminen ja toimittaminen
 - Yhteistyön ja toimintamallin kehittäminen
- **Ely-keskukset**
 - Alueellinen viranomaisen lajiensuojelussa
 - Neuvonta ja asiantuntija-apu, koulutus
 - Aineiston tuottaminen
- **Metsähallituksen luontopalvelut**
 - Asiantuntija-apu
 - Aineiston tuottaminen
- **Ympäristöministeriö**
 - Ohjaus

Metsähallinto

- **Metsäkeskukset**
 - **Viranomaistehtävien yksikkö tiedottaa metsänkäyttöilmoituksen tarkastuksen ja hankerahoituksen myöntämisen yhteydessä esiin tulleista uhanalaisesiintymistä**
 - **Neuvonta, koulutus**
 - **Lajiesiintymien huomioiminen omassa toiminnassa**
 - **metsäsuunnittelu, tie- ja ojahankkeiden suunnittelu ja toteutus, ympäristötuki ja luonnonhoitohankkeet**
- **Tapio**
 - **Yhteistyön ja toimintamallin kehittäminen**
 - **Aineiston välitys metsäkeskuksiin**
- **Maa- ja metsätalousministeriö**
 - **Ohjaus**

Metsänomistajat

- **Yksityiset ja yhteisömettänomistajat**
 - Päättävät missä laajuudessa lajiesiintymä huomioidaan suunnitelmissa ja töiden toteutuksessa
 - Osallistuvat lakisääteisesti huomioitavien lajiesiintymien turvaamiseen
- **Metsänhoitoyhdistykset**
 - Metsänomistajien neuvonta
 - Lajiesiintymien huomioiminen omassa toiminnassa
 - Hakkuiden ja muiden toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus, metsäsuunnittelu, ympäristötuki ja luonnonhoitohankkeet
- **Metsänomistajien liitot ja MTK**
 - Yhteistyön kehittäminen, koulutus
 - MHY:ssä työskentelevien koulutus

Muut metsäalan toimijat

- **Puunostajat ja metsätalousyrittäjät**
 - Lajiesiintymien huomioiminen hakkuiden ja muiden toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa
 - Metsänomistajien neuvonta
 - Yhteistyön kehittäminen, koulutus

Muut tahot

- **Luontoharrastajat, eliötyöryhmät**
 - Asiantuntija-apu
 - Aineiston tuottaminen
- **Luonnontieteelliset museot**
 - Asiantuntija-apu
 - Aineiston tuottaminen

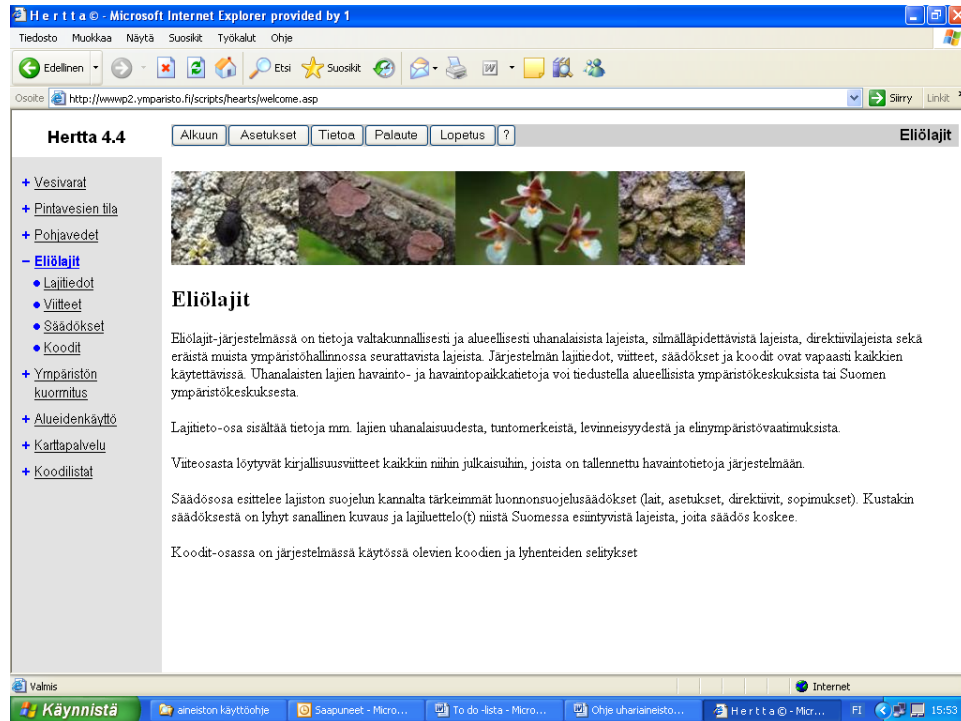
3. Aineisto, johon toimintamallia sovelletaan

Eliölajit -tietojärjestelmä

- **Osana ympäristöhallinnon Hertta-järjestelmää**
 - SYKE, MH/lp ja ely-keskukset ylläpitävät
 - Tietoja saadaan virkatyön lisäksi eliötyöryhmiltä ja lajiharrastajilta
- **Sisältö**
 - Uhanalaiset ja erityisesti suojeltavat lajit, luonto- ja lintudirektiivien lajit, silmälläpidettävät ja alueellisesti uhanalaiset lajit
 - Kohteet pääasiassa pistemäisiä, myös aluemaisia kohteita alettu tallentaa
 - Tiedot havaintopaikoista ja havainnoista
 - Seurantatieto eri käyntikerroilta säilytetään
- **Tietojen kattavuus, tarkkuus ja ajantasaisuus vaihtelevat eliöryhmittäin, lajeittain ja alueittain**

- **Eliölajit- järjestelmään voi tutustua Oiva- palvelussa www.ymparisto.fi/oiva. Käyttö edellyttää rekisteröitymistä.**
- **Oivassa on esillä uhanalaisiin lajeihin liittyvää tietoa mm. lajien uhanalaisuusluokituksista, elinympäristövaatimuksista ja tuntomerkeistä sekä erilaisista säädöksistä. Yksittäisten lajien esiintymäpaikkatietoja ei ole saatavilla.**

Keskeiset tietokohteet

- **Havaintopaikka**
 - Paikka, jossa uhanalainen laji esiintyy
 - Koordinaattipari määrittää paikan tarkkuuden
 - Havaintopaikan kuvaus kertoo sanallisesti paikan sijainnin sekä minkälaisesta paikasta on kyse
 - Havaintopaikkaan liittyy yksi tai useampia havaintoja.
- **Paikan tilanne**
 - Paikan tilanteella kuvataan havaintopaikan nykytilanne (olemassa oleva, epävarma, hävinnyt).
- **Havainto**
 - Havainto on tieto siitä, että uhanalaisen lajin havaintopaikalla on käyty tietyinä ajankohtana.
 - Päivämäärä tai ajanjakso kertoo, milloin havainto on tehty.
 - Havainnon kuvaus kertoo, mm. miten monta yksilöä ko. paikalla on nähty, minkä kokoisia ja missä kunnossa ne olivat.

Keskeiset tietokohteet

- **Lajin status**
 - Määräytyy sen mukaan, mihin säädöksiin laji kuuluu (luonnonsuojelulaki ja –asetus, direktiivit)
 - Myös uhanalaisuusluokka vaikuttaa
 - Toimintamallin lajit on jaettu kahteen luokkaan
 - 1) lakisääteisesti turvattaviin lajeihin (luontodirektiivin liitteen IV lajit, erityisesti suojeltavat lajit)
 - 2) vapaaehtoisesti turvattaviin lajeihin (rauhoitettut, muut uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit)

Aineiston valinta

- **On määritelty ne lajiryhmät ja lajit, joiden huomioonottaminen on hyödyllistä ja mahdollista metsäalan toiminnassa**
- **Lajiryhmät: putkilokasvit, sammalet, jäkälät, kääväkkäät, kovakuoriaiset**
 - **Näistä on laadittu 617 lajin lista, jossa metsä- ja suolajien lisäksi myös perinnebiotooppien ja pientareiden lajeja**
- **Uhanalaisten, erityisesti suojeltavien ja direktiivilajien lisäksi mukana myös silmälläpidettäviä**
- **Nisäkkäitä ja lintuja ei ole mukana, koska niistä ei ole riittäviä tietoja. Liito-orava on rajattu toimintamallin ulkopuolelle, koska käytännöt ovat jo olemassa.**

Aineiston raja

- **Eliölajit –järjestelmässä on paljon sellaista tietoa, joka ei sovellu suoraan käytettäväksi toimintamallissa**
- **Aineistoksi poimitaan mahdollisimman laadukas ja ajantasainen tieto seuraavilla rajauksilla:**
 - **lajilistan mukaiset lajit (617 kpl)**
 - **pistemäiset kohteet, koordinaattitarkkuus 1 tai 10 metriä**
 - **varmat havaintopaikat (olemassa olevat (+) paikat)**
 - **havainnoista uusin, vuoden 1990 jälkeen tehty havainto**
 - **jos uusin havainto on negatiivinen, poimitaan tieto myös viimeisimmän positiivisen havainnon päivämäärästä**

Lajikuvaukset

- **Keskeiset tiedot lajista yhdellä A4:lla:**
 - Status, luokitus
 - Tunnistaminen, ekologia (sanallisesti + kuva)
 - Elinympäristö, kasvupaikka
 - Uhkatekijät
 - Hoitosuositukset
- **Lajikuvausten pdf-versiot laitetaan nettiin kaikkien saataville**
 - <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=25625&lan=fi>
 - Kuvaukset keskeisimmistä lajeista
- **Kuvauksista vastaa SYKE**
- **Käyttötarkoitus**
 - Yleistietoa lajista metsätalouden ja muun maankäytön suunnitteluun, lajisuojelun tehtäviin jne.
 - Lisätietoa erilaisiin suunnittelu ja toteutustilanteisiin, jotka koskevat uhanalaisen lajin esiintymää
 - Hoitosuositukset ovat yleispiirteisiä, niitä sovelletaan tapauskohtaisesti kuhunkin tilanteeseen metsänomistajan toiveet huomioiden

Neidonkenkä

Norma
Calypso bulbosa

Luontodirektiivin laji (liitteet II ja IV)
[Euroopan unionilla raportoidut tiedot](#)

Koodi: 1848

Rauhottettu (L&A 714/2008)
Uhanalainen (L&A 813/2005)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Kuva: Heikki Eerohemo

Luonnehdinta

Neidonkenkä on viehättävimpiä kymmekottimme. 10–20 cm pitkän varren tyvellä on yksi talvehtiva, sokea, pitkittäispoinuinen, alta violetti lehti.

Varren latvassa on kolmesenttinen, vaniljantoksuinen kukka. Kukan konttimainen huuli on valkea ja ruskeatäplikkä. Muut kehälehdet ovat kapeat ja vaaleanpunaiset. Neidonkenkä kukkii varhain, etelässä jo toukokuussa ja pohjoisessakin pääosin ennen juhannusta. Kukkimisen jälkeen kehittyä suijamainen, pysty kota.

Elinympäristö ja levinneisyys

Neidonkenkä on valtaosin kalkkiseutujen vanhojen, kuusivaltaisten metsien kasvi. Kasvupaikavalikoima on kuitenkin laaja katajaisista mäntyköistä lehtoihin ja lehtokorpiin. Pääesiintymisalueilta ovat Kuusamo sekä Etelä- ja Keski-Lapin kalkkialueet. Myös eteläisessä Suomessa on yksittäisiä esiintymiä.

Nykytila ja uhkatekijät

Metsän avohakkuu ja sursaus sekä muut metsänhoitotoimet ovat hävittäneet neidonkengän lukuisilta paikoilta. Moni esiintymä on aikoinaan tuhoutunut pellonraivauksessa, ja asutuskeskusten liepeillä kasvi on jäänyt rakentamisen jalkoihin. Neidonkengää uhkaavat myös keruu ja yritykset siirtää kasvi puutarhaan.

Hoitosuositukset

Laji reagoi herkästi metsänhakuista. Esiintymät tulee jättää avohakkuiden ja voimakkaiden harvenushakkuuiden ulkopuolelle eikä niiden maanpintaa saa muokata. Ikkästä metsässä kevyet harvenushakkuut voivat olla mahdollisia, sillä ne saattavat parantaa siementen itämis mahdollisuuksia. Osa kasvupaikoista on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (lehdot, lehtokorvet), joita on metsälain mukaan käsiteltävä niin, että niiden ominaispiirteet säilyvät.

Lähteet

Hämäl-Ahti, L., Suominen, J., Ulvinen, T. & Uotila, P. (toim.) 1998. Retkeilykasvio. 4. uudistettu painos. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 656 s.

Ingelög, T. & Lillimäki, G. 1987. *Calypso bulbosa*. Teoksessa: Ingelög, T., Thor, G. & Gustafsson, L. (toim.) Floravärd i skogstruket – Artidel 2:a upplagan. Skogstyrelsen, Jönköping. 458 s.

Ulvinen, T. 1997. Neidonkenkä – norma. Teoksessa: Rytteri, T. & Kettunen, T. (toim.) Uhanalaiset kasvimme. Suomen ympäristökeskus ja Kirjayhtymä Oy, Helsinki. S. 88.

TAPIO

metsäkeskus

Elinkeino- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

SYKE

4. Menettelytavat keskeisiin käyttötilanteisiin

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Periaatteet

- **Toimintamallia käyttävillä metsäammattilaisilla on paikkatietojärjestelmissään keskeiset tiedot uhanalaisten lajien havaintopaikasta ja havainnosta tai he saavat tiedot metsänomistajalta.**
- **He löytävät lisätietoa lajin elinympäristövaatimuksista ja hoitosuosituksista lajikuvauksista netistä.**
- **Eri tilanteissa metsäammattilaiset selvittävät kohteella olevan lajin turvaamistarpeet ja sopivat metsänomistajan kanssa turvaamisen keinoista, yhteistyö metsä- ja ELY-keskusten kanssa tilanteen mukaan.**
- **Metsäkeskuksen viranomaisilla on tiedonantajan rooli metsänkäyttöilmoituksen tarkastuksessa ja muissa tehtävissä**
- **Lajien turvaaminen on metsänomistajalle pääasiassa vapaaehtoista. Luonnonsuojelulaki velvoittaa turvaamaan ainoastaan luontodirektiivin liitteen IV lajit ja erityisesti suojeltavat lajit.**

Metsäsuunnittelu ja hankesuunnittelu

- **Suunnittelija selvittää hanke/suunnittelualueella sijaitsevien lajiesiintymien tiedot**
- **Suunnittelija sopii metsänomistajan kanssa esiintymän turvaamisen menettelyistä ja on tarvittaessa yhteydessä ELY- tai metsäkeskukseen**
 - Kohdetietojen tarkistus, esiintymän rajausta, hoitotarve, metsänkäsittely esiintymän ympärillä
 - Selvittää tarvittaessa mahdollisuuden vapaaehtoisen suojelun keinoihin, ympäristötukeen tms.
 - Erityisesti suojeltavista lajeista ryhtyy ELY-keskukseen tarvittaessa valmistelemaan rajauspäätöstä
- **Merkitsee esiintymän turvaamistoimenpiteet metsä- ja hankesuunnitelmiin metsänomistajan kanssa sovitulla tavalla**
- **Päivittää tarvittaessa kohteen tiedot ELY-keskukseen**
- **On maastotyön aikana tehdyistä mahdollisista uusista lajihavainnoista yhteydessä ELY-keskukseen keskusteltuaan ensin metsänomistajan kanssa**

Hakkuiden ja muiden toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus

- **Toimenpiteen suunnittelija selvittää toimenpidekohteella tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien esiintymien tiedot**
- **Sopii metsänomistajan kanssa esiintymän turvaamisen menettelyistä ja on tarvittaessa yhteydessä ELY- tai metsäkeskukseen**
 - Kohdetietojen tarkistus, esiintymän rajausta, hoitotarve, metsänkäsittely esiintymän ympärillä
 - Selvittää tarvittaessa mahdollisuuden vapaaehtoisen suojelun keinoihin, ympäristötukeen tms.
 - Erityisesti suojeltavista lajeista ryhtyy ELY-keskus tarvittaessa valmistelemaan rajauspäätöstä
- **Merkitsee esiintymän turvaamistoimenpiteet metsänkäsittelyilmoitukseen ja mahdollisiin muihin dokumentteihin, esim. sopimukseen hoitotoista**
- **Ohjeistaa toimenpiteen toteuttajaa esiintymän turvaamisessa, merkitsee kohteen maastoon tarpeen mukaan**
- **Päivittää tarvittaessa kohteen tiedot ELY-keskukseen**

TAPIO

metsäkeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

SYKE

Metsänkätöilmoituksen tarkastus

- **Metsäkeskuksen tarkastaja tarkistaa metsänkätöilmoituksen aluetta koskevat tiedot paikkatietojärjestelmistä.**
- **Jos tarkastaja havaitsee kuvioilla tai niiden välittömässä läheisyydessä uhanalaisen lajin esiintymän, jota ei ole huomioitu ilmoituksessa, tiedottaa hän asiasta:**
 - Metsänkätöilmoituksen laatijaa
 - Metsänomistajaa
 - ELY-keskusta, jos kyseessä on **erityisesti suojeltava laji** tai **direktiivilaji (liite IV)**
 - Hakkuuoikeuden haltijaa (jos tiedossa)
 - Materiaalina kartta kohteesta ja seloste, jossa esiintymän ja lajin tiedot
- **MKI:n laatija/hakkuuoikeuden haltija neuvottelee kohteen säilyttämisestä annettujen ohjeiden perusteella metsänomistajan kanssa**
 - Mikäli kyseessä on **erityisesti suojeltava laji** tai **direktiivilaji (liite IV)**, on MKI:n laatija yhteydessä ELY-keskukseen. Muussa tapauksessa on MKI:n laatija on tarvittaessa yhteydessä ELY- tai metsäkeskukseen.
 - Tarvittaessa selvitetään mahdollisuus vapaaehtoisen suojelun keinoihin, ympäristötukeen tms.
- **ELY-keskus antaa tarvittaessa lisäohjeita esiintymän huomioonottamisesta, tiedottaa MKI:n laatijaa (leimikon suunnittelijaa) ja metsäkeskusta.**
 - **Erityisesti suojeltavien lajien** osalta ELY-keskus ryhtyy tarvittaessa valmistelemaan rajauspäätöstä
- **Mikäli metsänkätöilmoitukseen tulee olennainen muutos, laatija ilmoittaa siitä metsäkeskukseen**

5. Aineiston tilaaminen ja toimitus

Aineiston tilaaminen

- Uhanalaisesiintymäaineisto tilataan SYKE:stä
- Kirjallinen aineistopyyntö, jossa aineiston tilaaja kuvaa
 - Aineiston käyttötarkoituksen
 - Kuka aineistoa käyttää
 - Onko tarvetta luovuttaa tietoa edelleen ja missä tilanteissa
 - Aineistopyynnölle tullaan tekemään lomakepohja
- Mikäli esiintymätietoja pyydetään metsäkeskuksesta osana metsävaratietoa, niin niiden luovuttamiseen tarvitaan metsänomistajan lupa
- Suositus on, että metsäalalla käytetään toimintamallissa rajattua aineistoa. Muista uhanalaisista lajeista on kuitenkin mahdollista saada tietoja myös.

Aineistotoimitus

- **SYKE harkitsee tapauskohtaisesti aineiston luovuttamisen**
 - **Harkinta julkisuuslain perusteella. Tiedot ovat salassa pidettäviä, mikäli niiden luovuttaminen vaarantaa esiintymän suojelun, muutoin tiedot ovat julkisia.**
- **Luovutuspäätöksessä kuvataan aineiston käyttötarkoitus ja käyttöehdot**
- **Tietojen poiminnasta laskutetaan aiheutuneet työaikakustannukset**
- **Aineisto voidaan toimittaa excel- tai ArcGIS-shape-muotoisena**
 - **Suorakäyttöpalvelua selvitetään SYKE:ssä parhaillaan**

Aineiston tallentaminen ja päivitys paikkatietojärjestelmiin

- **Aineiston tilaaja vastaa aineiston tallentamisesta omiin järjestelmiinsä**
- **Selkeät symbolit, jotka havaitsee helposti**
 - **Lakisääteisesti suojeltujen lajien erottaminen muista lajeista**
- **Kuvaukset havaintopaikasta ja havainnosta ovat tärkeitä, niille tulee varata riittävästi tekstitilaa**
- **Aineisto suositellaan päivitettäväksi kerran vuodessa**
- **Varautuminen myös aluemaisten kohteiden tallentamiseen ja suorakäyttöpalveluun**

6. Neuvonta ja koulutus

Metsänomistajien neuvonta

- Tavoitteena on, että metsänomistaja saa tiedot tilallaan olevista uhanalaisesiintymistä osana kaikkia metsällisiä palveluja
- Keskeiseksi tiedonvälityskanavaksi suunnitellaan metsäkeskusten uudesta metsävaratietojärjestelmästä kaikille metsänomistajille lähetettävää tilakohtaista Metsään.fi –tiedotetta
 - Hoitotarpeet, hakkumahdollisuudet ja luontokohteet
 - Uhanalaisesiintymistä tiedot ja sijainti kartalla
 - Metsänomistaja voi halutessaan ottaa käyttöön sähköisen asiointin Metsään.fi -palvelun, jossa hän itse päättää kenelle jakaa tilansa metsävaratietoa
- Hankkeessa on laadittu sähköinen 2-sivuinen esite metsänomistajien neuvontaa varten
 - http://www.metsavastaa.net/files/metsavastaa/uhanalaiset/Turvaa_metsasi_uhanalaiset_12.2.10.pdf

Koulutusmateriaalit

- **Opas metsäammattilaisille *Metsätalous ja uhanalaiset lajit***
 - Julkaistaan joulukuussa sähköisenä
- **Kalvosarjoja ammattilaisten koulutukseen**
 - Toimintamalli, lajien turvaamisen ekologiset perusteet, säädökset, käytännön esimerkkejä
- **Materiaalit kootaan sivulle**
http://www.metsavastaa.net/uhanalaiset_lajit
- **Lisätietoa ympäristöhallinnon lajiensuojelusivuilta**
 - www.ymparisto.fi -> luonnonsuojelu -> lajiensuojelu

7. Käyttöönotto

Käyttöönotto alkaa 2011

- **Esitetään toimintamallin käyttöönottoa metsäalan organisaatioissa vuoden 2011 aikana**
 - **Vuoden 2011 aineistona hankkeen tekemän lajilistan mukaiset lajit (617 lajia)**
 - **vanhan arvioinnin (v. 2000) eli voimassa olevan luonnonsuojeluasetuksen mukaiset lakisääteisesti suojellut lajit (direktiivilajit, erityisesti suojellut) ja uhanalaiset lajit, lisäksi silmälläpidettäviä lajeja.**
- **Nimetään jokaiseen ELY- ja metsäkeskukseen toimintamallin vastuuhenkilöt**
 - **Tehtävänä alueellisen yhteistyön koordinointi, ohjeistus ja neuvonta erilaisissa tilanteissa, koulutus**
 - **Vastuuhenkilöille tarvetta järjestää yhteinen koulutus alku vuonna**

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyö

- **Perustetaan toimintamallin valtakunnallinen seurantaryhmä**
 - Tehtävänä toimintamallin ja yhteistyön kehittäminen, kokemusten kerääminen, ongelmien ratkaiseminen
 - Alueellisten vastuuhenkilöiden yhteistyön edistäminen ja työn koordinointi
 - Toimintamallin käyttäjät nimeävät edustajansa ryhmään
 - Vastuu ryhmän toiminnasta ja toimenpiteistä Tapiossa ja SYKE:ssä
- **Toimintamallin lajilistan päivittäminen uuden vuoden 2010 arvioinnin luokituksen mukaiseksi**
 - Aineistotoimitus tämän listan mukaan v. 2012

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

